

Icke-demokratisk säkerhetsering

Kinesiska statens säkerhetsering av separatism i Xinjiang

Fredrik Jandr us

Abstrakt

Den här uppsatsen undersöker om Köpenhamnskolans säkerhetsiseringsteori går att applicera på icke-demokratiska politiska system. Den undersöker om Juha A. Vuoris modifierade version av teorin har lyckats modifiera teorin utan att teorins grundläggande koncept har ändras. För att undersöka detta består uppsatsens andra del av en fallstudie placerad i Kinas nordvästra region Xinjiang, fokuserad på den turkiska minoritetens separatistiska rörelse och den kinesiska statens säkerhetsisering av denna sakfråga.

Innehållsförteckning

1 Introduktion.....	1
1.1 Tidigare forskning och källkritik.....	1
1.2 Forskningsfråga och avgränsning.....	2
1.3 Definitioner.....	3
2 Teori och Metod.....	4
2.1 Säkerhetsiseringsteori.....	4
2.2 Säkeriseringsteori i icke-demokratiska politiska system.....	9
2.3 Vuoris säkerhetsiseringsteori	11
2.4 Metod.....	14
3 Fallstudie: Säkerhetsisering av separatism i Xinjiang.....	16
3.1 Bakgrund.....	16
3.2 Säkerhetsiseringstråd 1 och 2.....	19
3.3 Säkerhetsiseringstråd 3.....	22
4 Analys.....	27
5 Referenslista.....	30
5.1 Tryckta källor.....	30
5.2 Internetkällor.....	31

1 Introduktion

Under sommaren 2009 fylldes kinesisk media med rapporter om blodiga etniska upplopp i Urumqi, en stad i centrala Xinjiang med en majoritet av Uiguriska invånare. Bråket hade brutit ut efter att två Uigurer hade dödats under en incident i fabriksstaden Shaoguan i den sydkinesiska provinsen Guangdong. Enligt officiella siffror hade nästan två hundra människor dött och över 1500 personer skadats inom loppet av några få dagar, till följd av de massiva demonstrationerna och arméns aktioner för att få stopp på våldsamheterna.¹ Internationella organisationer kopplade till den uiguriska självständighetskampen, bland annat World Uighur Congress, påstod att dödssiffran snarare låg närmare sex hundra.²

Media lade skulden för våldet på vad man kallade för de extrema åsikter som innehades av en minoritet av den lokala uiguriska befolkningen. Detta sammanfattades i en vi det här laget välkänd slogan: bekämpa extremism, terrorism och separatism!

Vid tillfället befann jag mig i Peking för att studera mandarin, och slogs av hur total den sociala isoleringen av stadens inflyttade Uigurer var. Restauranger som vanligtvis var fullproppade med gäster stod plötsligt tomma, tack vare ägarnas etniska ursprung. Detta fick mig att undra hur sådan en säkerhetsparadigm kan skapas ett auktoritärt system som får så stor genomslagskraft.

1.1 Tidigare forskning och källkritik

Säkerhetiseringsteori är en väletablerad skola inom internationella relationer, och det finns en stor mängd material att välja på. Utöver Köpenhamnskolans grundläggande teoretiska ramverk finns det även en rad olika relaterade skolor som alla har sina egna teoretiska modifikationer och kritik, samt uppdaterade versioner av Köpenhamnskolans eget material.

Valet av källor har alltså inte varit helt enkelt, men slutligen valde jag att utgå ifrån Köpenhamnskolans teoretiska ramverk för att tillgodose mig säkerhetiseringsteoriens grunder. Jag har valt att använda mig av den

¹http://www.chinadaily.com.cn/china/2009-07/18/content_8444365.htm

²<http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/8135203.stm>

grundläggande teoretiska version av Buzan et al som publicerades i *Security: A New Framework For Analysis* (1998) och därefter gradvis förklara den kritik som denna har utsatts för och de svar som forskarna har kommit med. Många forskare har sin utgångspunkt i just den här boken, och flertalet vetenskapliga artiklar på ämnet säkerhetisering tar avstamp härifrån. Därför har även jag valt att göra så.

För att undvika teorins eurocentriska prägel har jag använt mig av Juha A. Vuoris teoretiska modifikation av CS, för att lättare angripa fall i auktoritära politiska system.

Vad gäller valet av källor till min fallstudie, så resonerade jag som så att jag vid en analys av tidningsartiklar inte helt kunde säkerställa att mitt analysobjekt var uttalat av den riktigt säkerhetsiseringsaktören, och inte bara ett resultat av en redan lyckad säkerhetisering. Därför valde jag att analysera uttalanden av Kinesiska Utrikesministeriets talesman Zhu Bangzao 18 september 2001, och Shanghai Cooperation Organisations white paper om samarbete mot terrorism, separatism och extremism publicerat 15 juni 2001.

1.2 Forskningsfråga och avgränsning

Jag ämnar undersöka om Köpenhamnsskolans säkerhetiseringsteori går att applicera på icke-demokratiska politiska system. Jag har utgått från Ole Waevers väldokumenterade teori, och sedan tagit hjälp av Juha Vuoris artikel om säkerhetsiseringsprocesser i icke-politiska system för att modifiera teorin så att den ska fungera i min fallstudie.

Jag ämnar att applicera Köpenhamnsskolans säkerhetiseringsteori för att förklara den kinesiska statens handlingar mot Uigurernas kamp för självbestämmande efter 2001. Jag vill därmed undersöka om teorin även kan appliceras på icke-demokratiska politiska system, och inte enbart lämpar sig för analyser av säkerhetsiseringsprocesser i liberala demokratier. Målet med fallstudien i andra delen av den här uppsatsen är att pröva om Vuoris modifierade CS-teori om säkerhetisering har klarat av resan från demokratiska till icke-demokratiska politiska system med den ursprungliga teorins grundprinciper intakta.

Min forskningsfråga blir därför:

- *Har Vuori lyckats med att modifiera säkerhetiseringsteorin för applicering på icke-demokratiska politiska system?*

Denna fråga har jag försökt besvara med hjälp av en fallstudie, vars frågeställning då blir:

- *Hur kan man förstå den Kinesiska statens säkerhetsisering av Uigurernas självständighetskamp genom att applicera Köpenhamnskolans säkerhetsiseringsteori?*

Jag har valt att avgränsa mitt material genom att bara undersöka fall relaterade till kinesiska uttalanden före och efter 11 September 2001. Denna avgränsning kan verka något arbiträr, men tjänar till att identifiera en övergripande trend i kinesisk säkerhetstänkande i relation till geopolitiska händelser.

1.3 Definitioner

Icke-demokratiska politiska system – Med detta begrepp syftar jag på politiska system som inte karaktäriseras av demokratiska processer i den västerländska liberala meningen. Kina är en en-partistat där man visserligen utför val med jämna mellanrum, men där de demokratiska processerna är annorlunda än i väst.

Legitimitet – Begreppet legitimitet diskuteras inte ingående i Köpenhamnskolans säkerhetsiseringsteori. Eftersom jag insåg att legitimitet i de fall jag undersöker alltid skiftar, så definierar jag därför begreppet något diffust som en nödvändig komponent för att en aktör ska kunna agera i en politisk fråga.

2 Teori och Metod

2.1 Säkerhetiseringsteori

Säkerhetiseringsteorin grundades under 1980-talet av säkerhetsforskaren Ole Waever, Barry Buzan och Jaap de Wilde vid Köpenhamns *Centre for Peace and Conflict Research*. Deras tankar kring säkerhet kom att kallas för ”Köpenhamnsskolan” (engelska The Copenhagen School - förkortning CS) inom säkerhetsstudier, där man försökte förklara hur hotbilder skapas genom att undersöka politiska processer.

Men vad är egentligen säkerhet som det definieras i internationella relationer? Som Buzan et al beskriver i boken *Security: A New Framework For Analysis* är det viktigt att man ser en skillnad på begreppet ur individnivå, och ur en internationell teoretisk kontext. Individsäkerhet är kopplat till mänskliga- och medborgarrättigheter och social rättvisa. På en internationell nivå berör säkerhet snarare överlevnad, för större grupper eller – men inte nödvändigtvis – stater. Det går att argumentera att definitionerna smälter samman i vissa fall, till exempel när kränkning av rättigheter förstoras så mycket att det ger upphov till ett större säkerhetsproblem. Den absoluta definitionen av internationell säkerhet som begreppet uppfattas av CS är säkerhet från hot som kan påverka grupperns förmåga att överleva, mot vilka motmedel krävs som sträcker sig utöver de verktyg som man under vanliga politiska förhållanden kan använda sig av (Buzan et al 1998:21-23).

Buzan et al beskriver CS säkerhetiseringsteori som ett instrument som kan användas för att beskriva hur aktörer går till väga för att förvandla ett specifikt fenomen eller händelse till en säkerhetsfråga när detta ställs inför ett hot. Detta görs för att legitimera användandet av vad man kallar för ”special politics” - extrema åtgärder som inte skulle kunna användas under normala politiska förhållanden (Buzan et al, 1998). CS beskriver alltså enbart *hur* ett objekt säkerhetiseras, och inte om objektet i sig verkligen är hotat eller inte. Vad man studerar är: ”[who] can 'do' or 'speak' security successfully, on what issues, under what conditions, and with what effects?”(Buzan et al, 1998:27)

Politik är i grunden de regler och förfaranden som upprättas när människor och samhällen kommunicerar med varandra. CS har tagit mycket influenser från språk teori och bygger på antagandet att förståelse för politiska processer kommer från studiet av mänsklig kommunikation. Genom att studera hur en specifik fråga benämns i media eller politiska debatter, kan man dra slutsatser om hur pass viktig – hur pass *politiserad* – den är för specifika grupper eller aktörer. Utifrån den här premissen kan frågor inom samhället därför rangordnas på en tregradig linjär skala med ökande politisering. Antingen kan de vara (1) helt avpolitiserade; de existerar inte ens på den politiska dagordningen. Andra frågor är (2) politiserade frågor som berörs och behandlas av normala politiska processer. När en fråga har blivit så brådskande och viktig att normala politiska regler måste sättas ur spel för att man ska kunna hantera den så har den blivit (3) *säkerhetiserad* (Buzan et al 1998 s.29). Frågor kan flyttas mot högre säkerhetiseringsnivåer, eller så kan de *avsäkerhetiseras* och därmed få mindre politisk tyngd.

För att en fråga ska flyttas från en kategori till en annan krävs det att den uppmärksammas och tas upp av en aktör som gör ett uttalande. I CS menar man att säkerhetiseringsprocessen sätts igång genom vad man i språk teori kallar för en *speech act*. För att extrema åtgärder ska kunna användas krävs det att en aktör med tillräckligt med legitimitet – vilket ofta men inte uteslutande är en stat – gör ett uttalande där man förklarar att ett objekt är hotat:

The process of securitization is what in language theory is called a speech act. It is not interesting as a sign referring to something more real; it is the utterance itself that is the act. By saying the words, something is done (like betting, giving a promise, naming a ship)

Buzan et al, 1998:26

Poängen med en *speech act* är helt enkelt att ändra på världen genom att utföra den; den är inte deskriptiv, utan är i sig en deklARATION. Denna *speech act* måste inte nödvändigtvis innehålla explicita referenser till säkerhet. Aktörer kan uttrycka sig metaforiskt, eller så kan uttalanden härledas till redan etablerade begrepp kopplade till säkerhet – som att i till exempel i dagens USA göra referenser till terrorism eller 9/11, eller kommunism under kalla kriget. CS försöker inte heller göra en objektiv definition av vad som kan vara ett hot, eller vad exakt säkerhet är, utan utgår ifrån att detta är subjektiva värden som konstrueras i samspelet mellan aktörer och åskådare (Buzan et al, 1998:26).

CS utvecklades ur kalla krigets realistiska syn på säkerhet som något som involverar statliga aktörer där militära konfrontationer står i fokus. Dock menar CS att detta ger för snäv bild av säkerhetiseringsförfarandet; hot mot mänskliga samhällen kan uppstå på flera plan, eller kan förstås ur flera olika vinklar beroende på forskarens egen bakgrund. Samtidigt måste man passa sig för att inte applicera CS på en alldeles för vid skala urvattna teorin och göra den för

inkonsekvent för att kunna användas som teoretiskt verktyg. Detta dilemma har lett till en debatt inom säkerhetsskolan som har förts i årtionden, relaterat till vad man anser vara en passande analysnivå. Buzan et al menar att en fokusering kring analysnivåer är för nära associerat med neorealism och därför ger upphov till stats-centerism, som skulle riskera att simplificera CS. Man menar att ett för strikt tänkande i analysnivåer för bort fokus från till exempel transnationella enheter eller hot. CS delar därför in angreppsvinkeln för analys i olika ”sektorer”: militär, miljö, ekonomi, samhälle och politisk sektor (Buzan et al, 1998:7).

Sektorer skiljer sig från analysnivåer på det viset att man istället för en hierarkisk indelning identifierar specifika former av interaktion:

In this view, the military sector is about relationships of forceful coercion; the political sector is about relationships of authority, governing status, and recognition; the economic sector is about relationships of trade, production, and finance; the societal sector is about relationships of collective identity; and the environmental sector is about relationships between human activity and the planetary sphere.
Buzan et al 1998:7

Det är viktigt att man vid appliceringen av CS analyserar säkerhetseringsprocessen ur flera olika sektors infallsvinklar. Vissa hot, som till exempel högre vattennivåer till följd av global uppvärmning, faller ganska naturligt inom miljösektorn. Men internationell terrorism som i fallet med det Irak-Amerikanska kriget 2003 kan hamna i flera olika sektorer beroende på vilken utgångspunkt man har; regelbundna uttalanden – speech acts – om massförstörelsevapen, samt försök att koppla Saddam till attacken mot World Trade Center i September 2001 och internationell terrorism talar för en militär säkerhetsering. Dock kan vi samtidigt se bevis på säkerhetsering ur ett samhällsperspektiv, eftersom Saddam Husseins brott mot mänskliga rättigheter och karaktärisering som maktgalen diktator fick stor exponering i media, och användes som en anledning för att rättfärdiga invasionen.

CS är en socialkonstruktivistisk teori. Hot, säkerhetsering och säkerhet är i grunden intersubjektiva och socialt konstruerade koncept. Det vill säga, en aktör kan inte själv bestämma om en fråga är en säkerhetsfråga eller inte; för att något ska klassas som en säkerhetsfråga så måste detta faktum accepteras av åskådaren eller den som påverkas av säkerhetseringen:

For individuals or groups to speak security does not guarantee success. Successful securitization is not decided by the securitizer but by the audience of the security speech act: Does the audience accept that something is an existential threat to a shared value?
Buzan et al, 1998:31

Säkerhetseringsprocessens komponenter kan därför delas in i:

Referensobjekt, ett objekt som anses vara under existentiellt hot och som har ett legitimt värde att skyddas. Detta objekt har tidigare traditionellt varit staten, eller implicit, nationen som sådan och den nationella identiteten. Efter att man började applicera CS inom en rad olika områden så har begreppet utvidgats. Dock är det större chans att säkerhetsiseringsprocessen lyckas om referensobjektet är något vars fortlevnad har ett kollektivt värde.

Säkerhetsiseringsaktör, en aktör som säkerhetsiserar frågor genom att utföra en speech act, och på så vis förklara att ett referensobjekt är hotat. Detta kan vara till exempel politiska ledare, byråkratier, regeringar, lobbyister och sakfrågegrupper.

Konceptet med en aktör ska dock inte feltolkas. Delvis har CS tagit avstånd från en stats-centrerad åskådning, och det är inte nödvändigtvis grupper eller individer relaterade till staten som utför speech acts. Dock krävs det att aktören besitter en form av kollektiv legitimitet för att säkerhetsiseringen ska lyckas.

Hot (referenten), det fenomen som av säkerhetsiseringsaktören anses hota referensobjektet. I CS beskriver man hot som något abstrakt, och påpekar att man inte försöker göra en närmare definition av vad ett hot är, eftersom det är så situationsbetingat (Buzan et al, 1998:35-42).

Åskådare, målet för säkerhetsiseringen speech act som måste övertygas om att hotet mot referensobjektet existerar. I demokratiska politiska system brukar man ta för givet att det är väljarkåren som är åskådare, eller en större massa av människor som kan påverka politiska processer (Ibid).

Att frågor även kan avsäkerhetsiseras bör nämnas, det vill säga att de flyttas från en högre säkerhetsiseringsnivå till en lägre. Även detta sker genom en speech act. För att ta ett dagsfärskt exempel så skulle detta kunna vara att den amerikanske presidenten Barack Obama i ett tal om utvecklingen i Mellanöstern istället för att belysa hotet från religiös extremism och terrorism istället fokuserar på behovet av ekonomisk och politisk utveckling i regionen.

Att säkerhetsiseringen – eller avsäkerhetsiseringen – lyckas är dock inte självklart. CS ställer upp så kallade *facilitating conditions*, tre underlättande förhållanden som måste uppfyllas för att ett objekt ska säkerhetsiseras. Dessa är:

1. Att aktören följer de accepterade konventionella procedurerna som existerar inom samhället när det gäller hur en säkerhetsisering ska utföras.
2. Att aktören besitter en position som stämmer överens med de externa, kontextuella och sociala föreställningar som åskådaren förväntar sig av en säkerhetsiseringsaktör; det vill säga att aktören måste besitta tillräckligt med legitimitet för att utföra en lyckad speech act.
3. Specifika drag i hotbilden som målas upp. Om aktören hänvisar till terrorism, religiös fundamentalism eller andra redan accepterade hot, så är det större chans att säkerhetsiseringen accepteras. Här spelar åskådarens föreställningar, utbildning, livsåskådning och världsuppfattning en stor roll.

Dessa komponenter kan sedan tillämpas på en specifik fråga för att få en klarare bild av säkerhetsiseringsprocessen som har utförts. Till exempel: säkerhetsiseringsteori kan appliceras för att beskriva hur en säkerhetsiseringsprocess inleds när stater (aktören) inför sina medborgare (åskådare) möjliggör och rättfärdigar bruket av extrema åtgärder under devisen att skydda samhället (referensobjekt) från ett specifikt fenomen (hot), och under vilka omständigheter säkerhetsiseringen lyckas (varför säkerhetsiseringen lyckas). (Buzan et al, 1998:32)

Vad som bör uppmärksammas är att säkerhet inte är en resurs som kan maximeras, och att säkerhetsiseringen av en fråga inte alltid medför en ökad säkerhetsnivå. En fråga är till exempel hur säkerhetsiseringen av latinamerikansk invandring till USA:s sydvästra delstater som ett hot mot den Amerikanska nationella vita identiteten har bidragit till ökad rasism och ojämlika förhållanden för den spansktalande befolkningen i dessa delstater, och därför bidragit till ökade våldsnivåer i samhället som i stort. Eller hur den förstärkta säkerhetsiseringen av internationell terrorism i början av 2000-talet kan ha medfört en utökad hotbild till följd av militära aktioner i Centralasien och Mellanöstern.

Vissa forskare, bland dem även Buzan et al (2003), har på senare år argumenterat att just avsäkerhetsisering – när aktörer genom en speech act avdramatiserar tänkta hot – är ett på sikt mer hållbart förfarande än säkerhetsisering, eftersom det skapar förutsättningar för att man ska kunna fokusera på att angripa de grundläggande orsaker till att hot uppstår, och inte enbart granskar symptomen.

Dock har bland annat kinesiska forskare argumenterat att en höjd säkerhetsiseringsnivå kan leda till att man kan implementera avsäkerhetsiserande medel. Om en region lider av instabilitet måste den först stabiliseras för att ekonomisk utveckling och investering ska ske, de motmedel som man har identifierat som avsäkerhetsiserande (Cui Shunji och Li Jia 2011).

Säkerhetsiseringsteori rymmer även ett normativt dilemma. När en forskare applicerar CS som en metod för att förstå den sociala konstruktionen av hot och säkerhetspolitik, så innebär detta att man riskerar att ge referenten en normativ prägel som hot. Om man okritiskt tillämpar teorin innebär det att man som forskare tenderar att förstärka redan existerande strukturer. Om man inte passar sig så kan man faktiskt genom sin studie förstärka den speech act man säger sig studera, ett otroligt knivigt problem för en forskare. Som vissa forskare har påpekat måste man vara noga med analysera sitt eget förfarande för att undvika det inneboende normativa dilemmat i CS (Charrett 2009).

Alla teorikonsumenter måste angripa CS med dessa problem i åtanke. Jag tror dock själv att CS i dess nuvarande form – och i den form jag har presenterat den här – fortfarande är ett utmärkt medel för att förklara säkerhetsisering av hot. Detta

förutsätter dock att man som forskare och teorikonsument är noga med att vara självkritisk i dess applicering.

2.2 Säkeriseringsteori i icke-demokratiska politiska system

Jag har ovan beskrivit det grundläggande teoretiska ramverket för säkeriseringsteorin som det framställs av CS. Skolan föddes ur det kalla krigets eurocentriska syn på konflikter och säkerhet. Även efter Sovjetunionens fall har CS kritiserats för att vara för eurocentrisk, eller för att ha ett allt för stort fokus på hur säkerisering fungerar i västerländska liberala demokratiska stater, och att den är dåligt lämpad för att appliceras på fall i icke-demokratiska politiska system.

Argumentet är att detta i sig inte är ett problem. Studiet av säkeriseringsprocesser är kanske inte lika viktigt utanför demokratiska regimer. Borde det i icke-demokratiska politiska system hela tiden existera ett förhållande där ”special politics” kan appliceras, och där en fråga inte måste säkerhetsföras för att man ska kunna ta till extraordinära metoder? Är det inte så att auktoritära regimer kan handla bäst de vill utan att tänka på konsekvenserna deras handlingar kan ha för deras politiska makt – till skillnad från hur demokratiskt valda ledare måste tänka på den allmänna opinionen och nästa val?

Den finske säkerhetsforskaren Juha A. Vuori vid den Statsvetenskapliga Institutionen vid Turku Universitet i Finland sammanfattar de existerande argumenten för denna kritik i sin artikel *Illocutionary Logic and Strands of Securitization: Applying the Theory of Securitization to the Study of Non-Democratic Political Orders* i den statsvetenskapliga tidskriften *European Journal of International Relations* (2008 14: 65):

The argument goes that totalitarian or other non-democratic political systems do not need political legitimacy in the way democracies do. The leaders of totalitarian systems can rule by force, without special justification. There is no need to move security issues away from the democratic process into ‘special politics’, as there are no democratic processes to begin with.

Vuori 2008 14: 68

Dessa argument faller dock på antagandet att en ledares makt i auktoritära stater är fullkomlig. Även om säkeriseringsprocesser i icke-demokratiska politiska system ser annorlunda ut än vad de gör i västerländska demokratier, så betyder detta inte att de inte existerar. Skillnaden ligger snarare i *vem* som måste

övertygas om att hotet existerar. Som Vuori själv argumenterar senare i sin artikel, så är även odemokratiska regimer och säkerhetsiseringsaktörer inom dessa regimer beroende av legitimitet hos nyckelgrupper inom den egna nationen, regimen eller staten. De måste därför utföra en speech act för att legitimera användandet av extrema medel mot en referent (hot): ”Even the most despotic states are headed by individuals who depend on the favourable beliefs of some key figures in the polity”(Vuori 2008 14:68).

Det är alltså problematiskt att betrakta despotiska regimer som monolitiska fenomen. Kortfattat: en stat som lutar sig alldeles för mycket på tvångsåtgärder överlever inte länge; även odemokratiska regimer måste övertyga säkerhetsstyrkor om att deras agerande är legitimt. Acceptansen för denna säkerhetsparadigm kan vara helt passiv, det vill säga att medborgarna är apatiskt inställda till status quo och på det viset stöder regimen. När en regim misslyckas med att upprätthålla säkerhetsiseringen kan detta dock leda till total regimkollaps. (Ibid.)

Vi har nu etablerat att sakfrågor genomgår säkerhetsiseringsprocesser även i icke-demokratiska politiska system. CS ska därför teoretiskt sett kunna tillämpas även på säkerhetsiseringsprocesser även här. Därmed ställs vi dock inför ytterligare ett problem. Eftersom CS i sin ursprungliga modell är eurocentrisk så måste vi först identifiera de grundläggande koncept som teorin består av för att sedan transplantera dem till ett nytt teoretiskt ramverk som passar för applikation på fall i icke-demokratiska politiska system – en prestation som kallas för *conceptual travel*.

Problemet med *conceptual travel* är att man lätt ger upphov till så kallat *conceptual stretching*, det vill säga att den nya teoretiska modellen som skapats med hjälp av *conceptual travel* inte duger. Det är därför viktigt att man är noga med att teorins ursprungliga grundvalar är intakta: ”in order to test the generality of our findings, we have to ensure that the meanings of the critical concepts remain similar enough even within the context of the new cases.” (Vuori 2008:73)

Vuori angriper detta problem genom att gå till grunden med vad en speech act är: en kommunikationshandling med grundläggande komponenter delade av alla mänskliga språk. Detta antagande utgår från språkvetenskapliga premisser. Vuori använder sig av antaganden bland annat utarbetade av lingvisterna J.L Austin och John Searle, om att alla mänskliga språk är styrda av regler som har samma grundläggande mekanism i alla mänskliga samhällen. Olika språk kan ses som skiftande resultat av samma grundläggande regelsystem. (Ibid.)

Vidare har alla språkliga handlingar i politiska kontexter ett mål; de görs givetvis inte utan anledning. De är handlingar av sin egen kraft – precis som Buzan et al beskriver ovan. I språkvetenskap kan språkliga handlingar delas upp i illokuta – handlingen i att säga något, eller deklarerera något – och perlokuta resultat – de handlingar som orsakas av en illokut handling (Ibid.). CS speech act är en illokut handling, som görs med målet att få ett önskat perlokut uttryck

(effekt), det vill säga att flytta en sakfråga från en kategori av politisering till en annan.

2.3 Vuoris säkerhetsiseringsteori

Som jag redan har visat ovan så kan vi konstatera att säkerhetsiseringsprocesser även i icke-demokratiska politiska system kräver en referent (hot), ett referentobjekt, en säkerhetsiseringsaktör och en åskådare, även om dessa kan vara annorlunda enheter än i liberala demokratier. Säkerhetsiseringsprocesser kan argumenteras för att vara relativt transparenta i liberala regimer, där en accepterad säkerhetsisering av nödvändighet är offentlig för att ett säkerhetstillstånd ska kunna uppstå. Åskådaren är därför oftast nationens medborgare eller en enhets gruppmedlemmar i stort; det vill säga 'massan' som sådan. Processen är mer diffus i auktoritära regimer. Även om säkerhetsiseringsprocesser av sin natur ofta är publika offentliga aktioner även i auktoritära regimer – resulterande militära eller politiska aktioner är lätta att se och påvisa – så är det inte alltid medborgarna som står som huvudåskådare i teoretisk bemärkelse. Eftersom åskådaren kan skifta beroende på ett samhälles uppbyggnad och en sakfrågas innehåll, så tjänar det därför inget till att göra en specifikt definition av åskådaren i teoretiska termer. Som Vuori beskriver:

It does not make sense to define the audience in the theory in a specific way as audiences are dependent on the socio-historical situation: who has to be convinced of the necessity of security action changes with the cultural and political systems in which the securitization is taking place.
Vuori 2008 14:73

Istället får man nöja sig med en mer diffus definition. Det enda specifika man kan säga om åskådaren är att denne måste vara sådan att den ska kunna ge säkerhetsiseringsaktören förmåga att utföra det denne ämnar åstadkomma med säkerhetsiseringsprocessen – att den illokuta handlingen får avsett perlokut uttryck. För forskaren som angriper säkerhetsiseringsprocesser i auktoritära system innebär detta att man måste syna processen mycket noggrant. Eftersom åskådaren kan vara en specifik grupp inom makteliten eller armén, eller en fraktion eller nyckelpersoner inom det regerande partiet, så är det svårt att avgöra exakt vem det är som har accepterat säkerhetsiseringen och under vilka premisser. Viktigt att nämna är dock att medborgarna inte går att räkna bort heller i auktoritära regimer (Vuori 2008:72). För att sammanfatta: åskådaren – eller åskådarna – måste alltså identifieras i varje enskilt empiriskt fall.

Här poängterar Vuori att olika åskådare rimligen inte kan övertygas med samma argument, eller har samma förutsättningar för att de ska betrakta en viss sakfråga som ett hot. Skillnaden mellan säkerhetsiseringsprocesser i demokratiska och icke-demokratiska politiska system bör därför rimligen ligga i de *facilitating conditions* som måste uppfyllas för att en säkerhetsiseringsprocess ska lyckas. (Vuori 2008:69-73) Detta gör att CS i icke modifierad form passar illa för att appliceras på icke-demokratiska politiska system. Som jag har argumenterat ovan så måste man därför vid appliceringen av teorin mer grundläggande utreda *vem* åskådaren faktiskt är. Det vill säga, till de tre underlättande förhållanden som CS ställer upp för att en säkerhetsisering ska lyckas måste nu sällas ytterligare ett: (4) forskaren måste ta hänsyn till de specifika villkor som är relaterade till åskådarens förväntningar på säkerhetsiseringsprocessen, och om dessa har uppfyllts eller inte. (Vuori 2008 14:70)

Ytterligare ett område där jag anser att Vuori verkar för att förbättra CS som teori, är vid identifieringen av säkerhetsiseringsaktören. Som Vuori argumenterar:

There can be a variety of securitizing actors: not all securitizing speech is uttered by the powers that be, who also do not always have to be the state powers. People outside official authority can utilize securitization speech to achieve certain aims, provided they have sufficient social capital.

Vuori 1998:77

Som forskare måste man alltså vara mycket noggrann när man ska identifiera både åskådare och aktör, något som kan vara svårt i ett icke-demokratiskt politiskt system där beslutsprocesser inte är transparenta.

Eftersom säkerhetsiseringsprocesser kan ha olika typer av åskådare – eller flera olika åskådare på samma gång – som objekt för sin speech act, så faller det sig naturligt att säkerhetsiseringens grundläggande mål också kan skifta. Av den här anledningen är det därför uppenbart att säkerhetsiseringsargumentets form också måste skifta beroende på vilken åskådare det är man riktar sig mot.

Säkerhetsisering som Waeber, Buzan och De Jaaps beskriver det behandlar främst säkerhetsisering för att legitimera framtida handlingar. Men Vuori identifierar ytterligare fyra olika former av säkerhetsiseringsargument. Dessa kallar han tillsammans för *The Five Strands of Securitization*, säkerhetsiseringens fem trådar. Dessa är: (1) säkerhetsisering för att ta upp nya sakfrågor på säkerhetsagendan, (2) säkerhetsisering för att avskräcka, (3) säkerhetsisering för att legitimera tidigare utförda handlingar eller för att reproducera en säkerhetsstatus för en specifik sakfråga, och (4) säkerhetsisering för att upprätthålla kontroll. (Vuori 2008:76) För att enklast illustrera de fem trådarna har Vuori ritat upp en tabell, som nedan:

Tabell 1
Vuoris fem Säkerhetiseringstrådar

Tråd	Grund-läggande sekvens	Illokut syfte	Perlokut mål	Tidsaspekt	Styrka
1) Ta upp nya sakfrågor på agendan	Påstå Varning: <i>Föreslå</i>	Direktiv	Övertyga	Framtid	Måste argumenteras
2) Legitimera framtida handling	Påstå Varning: <i>Begära (request)</i>	Direktiv	Legitimera	Framtid	Måste argumenteras
3) Avskräckning	Påstå Varning: Deklarera	Deklaration	Skrämma/ avskräcka	Framtid	Kräver formell auktoritet
4) Tidigare handlingar/reproducering av säkerhetsstatus	Påstå Varning: <i>Förklara</i>	Fastställa	Legitimera	Dåtid	Måste argumenteras
5) Kontroll	Påstå Varning: <i>Kräva</i>	Direktiv	Lydnad/ disciplin	Framtid	Kräver formell auktoritet+ giltigt skäl

Tabellen ger en god översikt över varje säkerhetiseringstråd. Jag tänkte gå ett steg längre för att kortfattat exemplifiera hur tabellen kan användas innan vi går vidare och prövar teorin i en fallstudie.

Ett exempel som Vuori använder är den klassiska Waeveriska säkerhetiseringsprocessen: säkerhetisering för att legitimera framtida handlingar. Som vi ser ovan så är den här säkerhetiseringstråden ett direktiv vars mål är att legitimera en framtida handling, vars validitet måste argumenteras för att den ska accepteras av åskådaren. Dess grundläggande sekvens (*elementary speech act sequence*) kan delas upp i Påstå – Varning – *Begära*. I det här fallet är åskådarna ”the evaluators of the political legitimacy of the actions of the actor, e.g. Voters, journalists, competing factions etc., while securitizing actors are politically responsible decision-makers [...]”. The aim of this strand is to justify actions that

would otherwise be judged illegitimate by the evaluators of legitimacy.” (Vuori 2008:80) Vuori tar ett exempel från Kina under protesterna på Himmelska Fridens Torg under juni månad 1989, då man i Kommunistpartiets (KKP) tidning Folkets Dagblad publicerade en krönika för att legitimera framtida handlingar mot studenterna:

Det här är en välplanerad konspiration (Påstående) ... för att vilseleda folket och bringa kaos över landet ... dess mål är att förkasta KKP och det socialistiska systemet på dess mest grundläggande nivå (Varning) ... det här är en mycket allvarlig politisk kamp som berör hela Partiet och nationen. (*Begära*)
Folkets Dagblad 26 April 1989, citerad genom Vuori

Krönikans mål var att genom ett direktiv legitimera framtida handlingar mot studenterna på torget. Aktören är Partitoppen, och åskådaren är i det här fallet folket i stort, vilket kan ses i att man hänvisar till en konspiration; det är alltså inte ett folkligt förankrat uppror man har för händerna, utan ett verk av en liten manipulativ grupp, referenten. Referensobjektet är Partiet och nationen – i den ordningen – som kommer förstöras eller kastas in i ett tillstånd av kaos om man inte agerar.

Viktigt att påpeka är att krönikan även kan analyseras genom att tillämpa säkerhetsiseringstråden med avskräckning som mål; vissa speech acts kan alltså ha mer än ett perlokut objektiv.

Vi har nu knutit ihop säcken. Jag ska nu applicera Vuoris modifierade version av CS på ett nytt fall för att se om den verkligen går att applicera på icke-demokratiska politiska system. Som fallstudie har jag valt säkerhetsiseringen av Uigurernas frihetskamp i Kina.

2.4 Metod

Jag har valt att använda fallstudiens metod för att utföra en teoriprovande studie (Esaiasson 2009:121-122), med en tillämpning av Juha A. Vuoris modifierade version av CS. Som Peter Esaiasson påpekar så är de renodlade fallstudierna dock oerhört sällsynta (Esaiasson 2009:121), och inte heller den här studien är i egentlig mening en sådan. Även om jag enbart undersöker ett fall av säkerhetsisering av en specifik fråga inom Kina, och inte till exempel jämför två auktoritära staters säkerhetsisering av separatism, så föll det sig naturligt att undersöka detta fenomen ur flera olika vinklar och från flera tidpunkter. Därav bygger studien i grunden på en jämförelse med flera variabler.

För att redovisa mina resultat har jag, precis som Vuori, lånat språkforskaren John Searles boxar för att illustrera komplexa speech acts. Varje speech act är indelad i tre grundläggande sekvenser – som jag har redovisat i Tabell 1 ovan – och för var och en av dessa sekvenser har Vuori gjort en mall. Dessa mallar har jag sedan använt för att applicera på min fallstudie. Mallar för boxar till varje enskild säkerhetsringstråd finns att tillgå här:

<http://ejt.sagepub.com/content/14/1/65.abstract>

3 Fallstudie: Säkerhetisering av separatism i Xinjiang

Målet med fallstudien är att pröva om Vuoris modifierade CS-teori om säkerhetisering har klarat av att göra en conceptual travel utan att ha blivit utsatt för conceptual stretching. Förekomst eller avsaknad av conceptual stretching avgör validiteten av Vuoris modifikation av CS.

Säkerhetisering för en och samma fråga kan ske flera gånger. När det gäller en fråga som den uiguriska separatismen så har den kinesiska staten under KKP utfört en stor mängd speech acts allt sedan maktövertagandet 1949. De två speech acts jag har valt ut för att pröva Vuoris modifierade version av CS har båda gjorts efter 2001. Anledningen till detta är att den kinesiska staten runt denna tidpunkt började göra anspelningar på att uigurisk separatism var kopplad till internationell terroristnätverk. Detta stod i stark kontrast till hur man tidigare hade lagt stor vikt vid att framställa Kina som ett land med olika folkgrupper enade under en multietnisk kinesisk nationalism (Gladney 2004:363).

Jag har valt att fokusera på de säkerhetiseringstrådar som gick att applicera på mitt empiriska material. Därför har jag till slut fokuserat min fallstudie på säkerhetiseringstrådarna 1, 2 och 3, enligt tabell 1 i teorikapitlet.

3.1 Bakgrund

Jag tänker nu ge en kort bakgrund till kinesiskt säkerhetstänkande i Xinjiang och dess gränsregioner över lag. Jag har angripit fallet ur den politiska sektorns, militära sektorns och samhällssektorns perspektiv.

Xinjiang är Kinas till ytan största provins med dess totalt 1.6 miljoner kvadratkilometer – drygt 17 procent av Kinas totala landmassa – och är hem åt totalt 21 miljoner invånare. Av dessa är runt 45 procent Uigurer, 41 procent Han-kineser, 5 procent Hui (en annan kinesisk muslimsk minoritet). De återstående cirka tio procent av invånarna tillhör andra mindre etniska minoriteter.³

³<http://www.stats.gov.cn/english/statisticaldata/>

Efter Sovjetunionens fall i början av 1990-talet ställdes den Kinesiska staten inför ökad instabilitet i Centralasien. Områden med stora turkiska befolkningar som tidigare varit delar av Sovjetimperiet hade nu blivit självständiga. Den kinesiska centralregeringen oroade sig för att vågen av ökad etnisk nationalism skulle spridas även till den Kinesiska provinsen Xinjiang i nordöstra Kina, hem för en stor turkisk minoritet, Uigurerna. (Gladney 2004:362)

Sedan 1990-talet så har Kinas kontroll över Xinjiang därför ökat, allt eftersom regionen har blivit fokus för utvecklingskampanjer som ”Den stora utvecklingen av de västra provinserna” (西部大开发)⁴ startad år 2000. Samtidigt har Kinesisk respons till ökade motsättningar mellan staten och olika etniciteter i regionen fått stark kritik internationellt. Både Amnesty och USA:s State Department har tidigare lagt fram svidande kritik⁵ ⁶ mot den kinesiska statens behandling av påstådda separatistiska grupper i regionen, samtidigt som Bush-administrationen välkomnade Kina i kampen mot internationell terrorism – den förevändning som Peking använde sig av för att förstärka sina åtgärder mot etniska nationalistiska grupper (Gladney (Starr) 2004:101).

Som Dru Gladney, professor i antropologi vid Pomona College och välkänd för sina studier om Kinas muslimer och dess andra etniska minoriteter, skriver i boken *Dislocating China* (2004) så hotas den kinesiska nationen i nuläget inte av någon egentlig generell fara för separatism; de separatistiska krafter som finns är för närvarande få till antalet, dåligt utrustade, glest sammankopplade, och befinner sig i ett extremt underläge gentemot den kinesiska arméns (People's Liberation Army – PLA) och den beväpnade polisens (People's Armed Police – PAP) samlade eldkraft. Samtidigt finns en utbredd nationalism bland majoritetsbefolkningen Han (汉族) byggd på Kinas etniska sammanhållning och nationella suveränitet. Även om internationell support för till exempel Tibetansk frihetskamp är stor, så har detta inte resulterat i någon reell skillnad vad gäller kinesisk kontroll över regionen (Gladney 2004:364).

Den uiguriska separatiströrelsen är inte en enhetlig grupp. Dru Gladney argumenterar i sin artikel *The Chinese Program of Development and Control, 1978-2001* att den uiguriska identiteten i sig är konstruerad av den kinesiska staten, och att Uigurer – eller de turkiska folkslagen i Xinjiang över huvud taget – egentligen är en alldeles för splittrad folkgrupp för att klassas som en enda etnicitet. Gladney menar att den uiguriska identiteten är resultatet av kinesiskt nationsbyggande och geopolitiska manövreringar under Qing-dynastins slutskede, samt Sino-Sovjetisk rivalitet efter 1949 (Starr 2004:kapitel 4).

Till skillnad från Tibet och Dalai Lama så saknar den uiguriska separatiströrelsen – kanske av ovanstående anledningar – en samlad front. Den

⁴http://en.wikipedia.org/wiki/China_Western_Development

⁵<http://www.amnesty.org/en/region/china>

⁶<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/>

största gruppen är East Turkestan Islamic Movement (ETIM)⁷ som kämpar för en islamisk stat i Xinjiang. Den muslimska identiteten är dock inte uppenbar för alla Uigurer; etnologen Gardner Bovingdon menar att den uiguriska identiteten är mer komplex än så. Därför åtnjuter ingen av de organisationer som representerar Uiguriska separatistiska ambitioner ett enat stöd bland folket de säger sig representera (Bovingdon 2002).

Enligt många forskare på ämnet, bland annat Dru Gladney (2004), Gardner Bovingdon (2002) och Henry Kissinger (2010), så kan man istället se den kinesiska statens säkerhetstänkande ur ett annat perspektiv. Henry Kissingers bok *On China* (2010) sammanfattar det kinesiska ledarskapets inställning till säkerhetisering. Historiskt sett har kinesiska säkerhetsaktörer säkerhetsiserat med målet att förhindra hotande instabilitet orsakad av större internationella ideologiska och geopolitiska trender. Kissinger beskriver en gammal kinesisk politisk tradition i det fokus man lägger på att identifiera större politiska trender, kopplade till att bevara nationens stabilitet. Inom det kinesiska ledarskapet tänker man sig, bland annat, att instabilitet i landets perifera provinser – Xinjiang, Tibet, Inre Mongoliet, provinser med en traditionell stor minoritetsbefolkning – lätt kan sprida sig till centrum om man inte agerar beslutsamt (Kissinger 2010).

Det samma argumenteras av forskare som Dru Gladney, James A. Millward, och Peter C. Perdue i deras bidrag till Frederick S. Starr's antologi *Xinjiang: China's Muslim Borderland* (2004). Som de beskriver det i sina artiklar om kinesisk historisk närvaro i Xinjiang från tidigt 1700-tal fram till 2000-talet, så går det att i den kinesiska statens inställning till denna från det kinesiska hjärtlandet avlägsna perifera provins identifiera en djupare politisk trend kopplad till en övergripande säkerhetspolicy för att garantera nationell överlevnad. Xinjiang har historiskt setts – och ses än idag – som en vital del i kinesisk nationsbyggande, en länk som inte kan brytas utan att resten av nationen skulle kastas in i ett kaos-artat tillstånd (Starr 2004:27-101).

Under 1990-talet började statliga medier och talesmän göra uttalanden där man karakteriserade separatistiska grupper som extremister och terrorister. Detta uttrycktes explicit i och med Shanghai Cooperation Organisation's (SCO)⁸ publicering av ett White Paper – ett dokument med status någonstans mellan grova riktlinjer och officiell policy – i Juni 2001 där organisationens medlemmar gemensamt lovade att bekämpa ”De Tre Onda Krafterna” (三股势力 – benämns i fortsättningen TOK) separatism, terrorism och extremism⁹. Dokumentet var i sig den kinesiska statens första officiella speech act där man explicit kopplade uigurisk separatism till internationell terrorism, och första gången man hade

⁷http://en.wikipedia.org/wiki/East_Turkestan_Islamic_Movement

⁸Ett internationellt samarbetsorgan bestående av Kina, Kazakstan, Kirgizistan, Ryssland, Tajikistan och Uzbekistan, med inriktning på ömsesidiga säkerhetsfrågor.

⁹Dokumentet är i sin helhet tillgängligt här, på engelska: <http://www.sectSCO.org/EN/show.asp?id=68>

försökt få internationellt stöd för militära aktioner i Centralasien – ett stöd man sedermera också fick av den amerikanska regeringen. (Gladney 2004:360)

Efter att nu ha identifierat en tänkbar anledning bakom det kinesiska statens logik till säkerhetsisering i landets gränsregioner, så kommer jag nu att presentera resultaten av min tillämpning av Vuoris modifierade version av CS på den kinesiska säkerhetsiseringen av uigurernas separatistiska kamp i Xinjiang.

3.2 Säkerhetsiseringstråd 1 och 2

Den första säkerhetsiseringen av uigurisk separatism jag har valt att tillämpa Vuoris modifierade version av CS på är det white paper som publicerades av SCO.

Dokumentet som sådant är inte första gången den kinesiska centralregeringen utförde en speech act för att säkerhetsisera uigurisk separatism i Xinjiang. En sökning på kinesiska utrikesministeriets hemsida ger runt 50 uttalanden relaterade till terrorism och separatism sedan 90-talet fram till 2001, många relaterade till Xinjiang.¹⁰ SCO:s white paper sammanfattar dock den gradvisa förändring av statlig policy som hade skett under 1990-talet, och fungerar därför bra som analysobjekt för att tillämpa säkerhetsiseringsteori på.

Tiden för dokumentets publikation ligger före attacken mot World Trade Center, 11 September 2001. Säkerhetsiseringen kan därför inte direkt kopplas till någon aspiration att legitimera antiseparatistiska aktioner genom att anspela på en relation till någon internationell kamp mot terrorism. Jag vill dock argumentera för att SCO:s arbete kan kopplas till ett djupare försök från den kinesiska statens sida att höja gränssäkerheten, och för att få hjälp från sina centralasiatiska grannar som stöd för bekämpningen av transnationella etnisk-nationalistiska rörelser. På så vis kan man försäkra sig om ett samarbete för att motarbeta den internationella trenden med ökad etnisk nationalism i Centralasien.

- Jag har identifierat SCO:s white paper som en speech act som utförts genom ett direktiv (den illokuta handlingen) – i det här fallet med målet att övertyga en åskådare om att en specifik sakfråga måste tas upp på den säkerhetspolitiska dagordningen (det perlokuta målet).
- Åskådaren är i det här fallet den kinesiska staten.
- Säkerhetsiseringsaktören är SCO; dock kan man argumentera för att det är den kinesiska staten som i förlängningen är säkerhetsiseringsaktör i karaktär av dess

¹⁰En sökning gjord 2013-01-4 kan ses här http://www.fmprc.gov.cn/wjb/search_new.jsp?page=8&searchword=%E5%88%86%E8%A3%82%E4%B8%BB%E4%B9%89&channelid=75004&prepage=50&searchChnl=

medlemskap i SCO. I så fall gör säkerhetsiseringsaktören ett uttalande mot sig själv.

- Referensobjektet är den kinesiska nationens etniska sammanhållning, alternativt – eller i förlängningen – den kinesiska statens överlevnad.
- Hotet är separatistiska Uiguriska grupper i Xinjiang. SCO:s White Paper nämner andra potentiella hot, så som drogsmuggling och religiös extremism. Dessa är dock underordnade den större kampen mot separatism, som utgör ett mer betydande hot mot nationell säkerhet.

Säkerhetsiseringsprocessens grundläggande sekvens för tråd 1 är enligt tabell 1 Påstå – Varning – *Föreslå*. Nedan redovisar jag resultatet av min applicering av Vuoris teori på SCO:s White Paper. Jag har valt att inte skriva ut specifika citat från dokumentet, eftersom det är hela dokumentet som sådant som är en speech act. Det är därför även dokumentets implicita mening som här räknas:

Box 1
Speech act I - SCO:s White Paper

Påstående		
Typer av regler	Förslagets innehåll	SCO menar att TOK är ett allvarligt och ökande transnationellt problem i Centralasien. SCO:s medlemmar borde sluta sig samman och göra något åt det.
	Förberedande	1) SCO har bevis på att element av TOK existerar i medlemsländerna angränsande provinser i Centralasien. 2) det är inte säkert att alla SCO:s medlemmar har samma bild av situationen
	Essentiellt	Påståendet räknas som ett försök att få medlemsländerna att ta upp problemet med TOK på den politiska dagordningen.

Box 2
Speech act II - SCO White paper implicita mening

Varning		
Typer av regler	Förslagets innehåll	Förekomsten av TOK i Xinjiang – däribland Uigurisk separatism – är ett hot mot den kinesiska staten, som kan ge upphov till systemsvaghet och kaos i övriga Kina.
	Förberedande	1) den kinesiska staten har sedan 1990-talet

		upplevt ökad etnisk nationalism bland Centralasiens turkiska folkslag. Man fruktar att denna trend kan hota den nationella stabiliteten. 2) det är dock inte uppenbart att uigurerna för en samlad etnisk-nationalistisk kamp
	Essentiellt	Påståendet räknas som ett försök att få de kinesiska ledarna att ta till förebyggande åtgärder för att undvika problem i framtiden.

Box 3
Speech act III (1) - Förslagsekvens

<i>Förslag</i>		
Typer av regler	Förslagets innehåll	Den Kinesiska staten bör skriva på SCO:s deklaration om samarbete mot TOK.
	Förberedande	1) Den Kinesiska staten accepterar de premisser som föregående Påstående och Varning bygger på.
	Essentiellt	Påståendet räknas som ett försök att få de kinesiska ledarna att skriva på SCO:s deklaration, för att garantera sin egen överlevnad.

Vanligtvis är det svårt att direkt avgöra om en säkerhetsivering har lyckats eller inte, men i det här fallet är det uppenbart. I och med att SCO:s White Paper stöddes och publicerades, så kan vi se att säkerhetsiveringen har lyckats.

Samtidigt kan SCO:s White Paper ses som en speech act för att legitimera framtida åtgärder, den andra säkerhetsiveringstråden i tabellen. Detta kallas för det klassiska Waeverianska säkerhetsiveringen. Då sker säkerhetsiveringen enligt nedan:

- SCO:s white paper är ett direktiv (den illokuta handlingen), där man vill få åskådaren att acceptera att X ska utföras för att avstyra hot Y (det perlokuta målet) (Vuori 2004:80).
- Åskådaren är den kinesiska staten.
- Säkerhetsiveringsaktören är SCO; dock kan man precis som innan argumentera för att det är kinesiska staten som i förlängningen är säkerhetsiveringsaktör i karaktär av dess medlemskap i SCO.

- Referensobjektet är den kinesiska nationens etniska sammanhållning, alternativt – eller i förlängningen – den kinesiska staten själv.
- Hotet är separatistiska uiguriska grupper i Xinjiang.

Den grundläggande sekvensen för säkerhetsiseringsuttalandet är Påstå – Varning – *Begära (request)*. Eftersom jag redan har redovisat de första två sekvenserna, så lägger jag bara till den tredje och sista sekvensen:

Box 4
Speech act III (2) – Begäran

<i>Begäran</i>		
Typer av regler	Förslagets innehåll	Den kinesiska staten bör utföra åtgärder för att avstyra hotet från TOK och separatistiska grupper i Xinjiang.
	Förberedande	1) Den kinesiska staten är kapabel till att utföra dessa åtgärder, och medlemmarna i SCO – där i bland den kinesiska staten själv – tror att man är kapabel till detta. 2) Det är inte säkert att den kinesiska staten planerar att utföra dessa åtgärder utan att ha skrivit på SCO:s white paper.
	Essentiellt	Påståendet räknas som ett försök att få den kinesiska staten att skriva på fördraget, vilket nationellt och internationellt skulle legitimera framtida handlingar mot transnationella separatistiska nätverk kopplade till Xinjiangs Uigurer.

3.3 Säkerhetsiseringstråd 3

Den andra speech act jag har analyserat här är en presskonferens den 18 September 2001 med talesmannen för det kinesiska utrikesministeriet Zhu Bangzao (朱邦造).¹¹ Presskonferensens huvudsakliga fokus var attacken mot World Trade Center 11 September 2001, och många av frågorna rörde Kinesisk inställning till attacken och internationell terrorism. Samtidigt stod även den

¹¹En transkribering av hela presskonferensen finns att tillgå här, på kinesiska:
http://www.fmprc.gov.cn/mfa_chn/wjdt_611265/fyrbt_611275/t3612.shtml

kinesiska kampen mot terrorism och dess koppling till separatistiska grupper i Xinjiang i fokus. Jag har valt att analysera uttalandet med den tredje av Vuoris trådar (säkerhetsisering i avskräckande syfte).

Attacken mot World Trade Center 11 September 2001 fick stor täckning i kinesisk media, och av den kinesiska staten. Den kinesiska regeringens tolkningar av attackens verkade vara som så att man såg att implikationen för säkerheten i centrala Asien och Xinjiang var stor. Detta visades i ett antal stora truppförflyttningar den 18 September av specialiserade arméförband inom PLA och PAP till Xinjiang. Närvaron av kinesiska trupper vid gränsen till Indien, Pakistan och Afghanistan mångdubblades, och gränserna stängdes tillfälligt. (Starr 2004:120) Presskonferensen den 18 September hölls just efter det att dessa truppförflyttningar och gränsstängningar hade uppmärksammats.

Resultatet av min tillämpning av Vuoris teori enligt nedan:

- Jag har identifierat presskonferensen som en speech act som utförts genom en deklARATION (den illokuta handlingen). Som Vuori beskriver det är deklARATIONENS mål att genom ett uttalande visa att man som säkerhetsaktör har den makt som krävs för att kunna besvara ett hot och avskräcka en referent från att agera; i det här fallet gäller detta uiguriska separatisterna från att utföra terroristaktioner inspirerade av attacken mot World Trade Center (det perlokuta målet).
- Åskådaren är i det här fallet tänkta internationella terroristgrupper med kopplingar till uigurisk separatism. Men det är också det internationella samfundet, eller USA, som ska övertygas om att den kinesiska kampen mot Uiguriska separatister är likställt med kampen mot internationell terrorism.
- Referensobjektet är samhällets stabilitet och den ekonomiska utvecklingen som skulle hotas av ökad instabilitet. Det kan även här också vara den kinesiska nationens etniska sammanhållning, alternativt – och i förlängningen – den kinesiska staten själv.
- Hotet är terroristaktioner utförda av separatistiska Uiguriska grupper i Xinjiang.

Säkerhetsiseringsprocessens grundläggande sekvens är Påstå – Varning – Deklarera. Nedan redovisar jag resultatet av min applicering av Vuoris teori på Zhu Bangzaos uttalanden:

Internationell terroristaktivitet hotar internationell fred och säkerhet (påstående)¹². Sådana här transnationella kriminella nätverk [är ett fenomen som] hotar samhällets stabilitet, den ekonomiska utvecklingen och människors egendom (varning).¹³

Vi har sett rapporterna om [träningen som talibanerna har gett uiguriska separatister]. Talibanerna har tidigare visat att man inte har tillåtit separatistiska grupper från Xinjiang att använda dess område för att organisera separatistiska aktioner mot Kina (反华分裂活动). (varning) Kinas regerings inställning till den här frågan är helt klar, vi försvarar resolut den nationella enigheten och den territoriella integriteten, och motsätter oss all separatism, religiös extremism, och våldsam terroristaktivitet. Vi motsätter oss också all yttre inblandning i Kinas inre angelägenheter.¹⁴ (deklaration)

[...]

Kinas regering har redan implementerat en rad antiterroristiska åtgärder. För att ge en kraftfull rättslig garanti, och för att förhindra, attackera och stoppa internationell terrorism [har vi] förstärkt Kinas nationella lagstiftning. Samtidigt, för att förhindra att terrorister kommer inom Kinas gränser, har vi vidtagit ett antal effektiva åtgärder för att öka luftfartssäkerheten. Kina har också fokuserat på samråd och samarbete med våra grannländer för att effektivt förebygga och bekämpa gränsöverskridande terroristverksamhet.¹⁵ (deklaration)

Jag har sedan applicerat Searles boxar på dessa tre sekvenser för att göra resultatet mer lättöverskådligt för läsaren, enligt nedan:

¹²Den uiguriska separatismens hot mot den kinesiska staten är som jag tidigare har sagt en fråga som länge varit säkerhetsiserad. Därför är det som jag ser det inte nödvändigt för talesmannen att i det här läget återigen räkna upp farorna som anses ligga i att inte agera – i alla fall kinesiska medborgare anses vara väl informerade om vad som gäller. Exempel på dessa ständigt upprepade säkerhetsiseringar står att finna i kinesiska dagstidningar med vissa intervaller. Ett exempel är den här artikeln, som räknar upp alla kända terroristaktioner utförda av vad man säger vara grupper kopplade till ETIL, ursprungligen publicerad 2001-12-10: <http://news.sina.com.cn/c/2001-12-10/416568.html>

¹³国际恐怖活动是危害国际和平与安全，危害社会稳定、经济发展和人民财产安全的跨国犯罪活动。世界各国共同认识到，国际恐怖活动无论出于何种目的，都是一种跨国刑事犯罪。

¹⁴答：我们注意到这方面有一些报道。塔利班方面曾表示，决不允许新疆分裂分子利用阿领土进行反华分裂活动。中国政府的态度非常明确，我们坚定地维护国家统一和领土完整，反对民族分裂、宗教极端和暴力恐怖活动，也反对任何外来势力对中国内部事务的干涉。

¹⁵目前，中国已采取了一系列反恐怖活动的国内措施。加强了国内立法，为预防、打击和制止国际恐怖活动提供了有力的法律保证。同时，在严防恐怖分子入境、加强航空安全工作方面采取了很有成效的措施。中国还注重与周边国家的磋商与合作，以有效地预防和打击跨国恐怖活动。

Box 5

Speech act I - Talesmannens påstående om internationell terrorism

Påstående		
Typer av regler	Förslaget innehåll	Internationell terroristaktivitet hotar internationell fred och säkerhet.
	Förberedande	1) 11 September är ett bevis på att internationella terroristnätverk existerar 2) Det är inte säkert att det internationella samfundet och kinesiska medborgare är medvetna om att även Kina är drabbat av internationell terrorism.
	Essentiellt	Påståendet räknas som ett försök att koppla kampen mot separatistiska rörelser i Xinjiang till internationell terrorism.

Box 6

Speech act II - Den internationella terrorismens faror

Varning		
Typer av regler	Förslaget innehåll	Rapporter säger att uiguriska muslimer ska ha tränats av talibanerna, även om detta inte har konfirmerats. 11 September har också visat vad som kan ske om aktörer inte agerar resolut mot internationell terrorism.
	Förberedande	1) Transnationella kriminella nätverk hotar samhällets stabilitet, ekonomisk utveckling och människors egendom. 2) Det är inte säkert för talesmannen att det internationella samfundet och de kinesiska medborgarna att uigurisk separatism kan vara kopplat till internationella terroristnätverk.
	Essentiellt	Påståendet räknas som ett försök att övertyga det internationella samfundet och kinesiska medborgare om att det inte ligger i deras intresse att inte agera resolut mot internationell terrorism.

Box 7
Speech act III - Kinas åtgärder för att förhindra aktioner

<i>Deklaration</i>		
Typer av regler	Förslagets innehåll	Kinas regering kan vidta mycket omfattande åtgärder för att förhindra terroristaktioner.
	Förberedande	1) Den Kinesiska regeringen har en mycket stark uppfattning om sin nationella enighet och territoriella integritet. Omfattande åtgärder för att förhindra terror- och separatistaktioner har vidtagits. 2) Kina accepterar ingen inblandning i dess inre angelägenheter. Därför behövs ingen hjälp från t. ex USA.
	Essentiellt	Påståendet räknas som ett försök att avskräcka terrorister i Kina kopplade till internationella nätverk från handling.. Samtidigt vill man informera det internationella samfundet och kinesiska medborgare om Kinas möjlighet att möta eventuella hot.

Säkerhetiseringen följdes av att man den 26 September tog tillfället att under kampen mot den internationella terrorismens namn visade upp flera dussin muslimska fångar i Kashgar i västra Xinjiang. Man hävdade att dessa hade gripits för misstänkta kopplingar till terrornätverk. En talesman deklarerade att man hoppades att Kinas kamp mot ”de Östturkestanska krafterna” skulle bli del av den internationella kampen mot terrorism, och att detta skulle vinna internationell support och erkännande. Två av fångarna avrättades sedan. (Starr 2004:120)

4 Analys

Jag har genom min fallstudie besvarat uppsatsens frågeställning: *Hur kan man förstå den Kinesiska statens säkerhetsisering av Uigurernas självständighetskamp genom att applicera Köpenhamnsskolans säkerhetsiseringsteori?* Här följer en sammanfattning av mina resultat:

Jag har utfört min analys ur den politiska sektorn (separatism kopplat till skyddet av politisk makt), militära sektorn (det militära hotet från terrorism), och samhällssektorn (separatismens hot mot den kinesiska nationens etniska sammanhållning). Dessa fyra perspektiv har presenterats i bakgrunds-delen av fallstudien, och gett läsaren en så hel bild som möjligt av konflikten.

Jag anser mig ha undvikit CS normativa dilemma, och inte bara karaktäriserat Uiguriska separatister som terrorister. Jag har gjort detta genom att noga undersöka den Uiguriska separatismens bakgrund och historia, och jag har försökt att ge läsaren en inblick i konfliktens komplexitet.

Båda speech acts jag har analyserat verkar ha uppfyllt de fyra underlättande förhållanden som måste uppfyllas för en lyckad säkerhetsisering:

1. I båda fallen följde aktören – SCO och den kinesiska staten – de accepterade konventionella procedurerna för uttalanden. Dessa var genom internationella avtal, och genom uttalanden på en presskonferens genom en utsedd talesman.
2. Båda aktörer besatt de egenskaper som en aktör måste ha i det kinesiska samhället; de var eller var kopplade till den kinesiska staten.
3. Hotbilden som målades upp karaktäriserades av väletablerad kinesiskt språkbruk om säkerhet och hot.
4. De specifika behov som åskådaren hade uppfylldes i båda fallen.

Genom att ha applicerat den modifierade formen av CS på Kinesisk säkerhetsisering, så ser jag att denna styrs av ett övergripande mål att kontra generella trender, så som en spridning av ökad etnisk nationalism i Centralasien efter Sovjetunionens fall. Man agerar hellre i förhand med massiva militäruppååd (som till exempel när man inte kan konfirmera en koppling mellan talibanerna och ETIM) än att vänta till efter att ett terrordåd har utförts. Etnisk nationalism anses hota den kinesiska statens och nationens existens.

Precis som argumentet löd i teori-delen, så är det svårare att visualisera och identifiera säkerhetiseringens åskådare. Till skillnad från liberala demokratier så kan åskådaren till säkerhetiseringen vara staten själv, och inte nödvändigtvis de kinesiska medborgarna. Här vill jag dock argumentera för att det i fallet av separatism har skett en årtiondes lång indoktrinering av kineser vad gäller den kinesiska nationens etniska samhörighet; en säkerhetisering bland folket kanske i nuläget till och med sker per automatik, och därför inte kan ses i en så här liten studie. En studie om diskursen på internetforum, eller av forskningsrapporter eller fältstudier i Xinjiang med målet att mäta säkerhetiseringens effekter bland befolkningen skulle vara mycket intressant. Ett liknande projekt har till exempel redan utförts av de kinesiska forskarna Cui Shunji och Li Jia som nämnts ovan, i deras artikel *(De)securitizing frontier security in China: Beyond the positive and negative debate* (Cui Shunji och Li Jia 2011), och av Thomas Cliff i *The Partnership of Stability in Xinjiang: State-Society Interactions Following the July 2009 Unrest* (Cliff 2012).

Mina slutsatser om åskådarens identitet i fallstudien stämmer överens med Vuoris iakttaganden om åskådare i icke-demokratiska politiska system. Mina fall hade olika, flera, och situationsbetingade åskådare. I första fallet är åskådaren staten, eller delar av staten. I andra fallet är åskådaren det internationella samfundet och transnationella nätverk.

Ett problem med min fallstudie som jag identifierade på ett tidigt stadium är att jag enbart undersöker säkerhetiseringen av ett specifikt fenomen, det vill säga säkerhetisering i gränsområden. Jag resonerade dock som så att jag skulle kunna komma fram till mer valida resultat genom att göra en fokuserad studie istället för att jämföra säkerhetisering av två alldeles för olika fenomen.

Ytterligare ett relaterat problem kan vara att jag inte har använt mig av CS-versioner utarbetade för att appliceras på just gränssäkerhet – som till exempel den som presenteras i Buzan och Waever's *Regions and Powers: The Structure of International Security* (2003). Mitt resonemang var att jag såg det som viktigare att fokusera på en mer allmän teoretisk uppbyggnad relaterad till säkerhetisering i auktoritära system. Därför valde jag Vuoris teori istället.

Jag kommer nu att föra ett avslutande sammanfattande resonemang om Vuoris modell och dess tillämpbarhet på säkerhetiseringsprocesser i icke-demokratiska politiska system, för att besvara uppsatsen övergripande frågeställning: *Har Vuori lyckats med att modifiera säkerhetiseringsteorin för applicering på icke-demokratiska politiska system?*

Min första observation var att det var betydligt svårare att finna rätt speech act när det gäller säkerhetiseringsprocesser i auktoritära system än vad jag hade trott. Det fanns gott om tidningsartiklar och mediauttalanden, men eftersom jag ville vara säker på att Vuoris teori prövades till fullo, så var jag strikt med att analysen av säkerhetiseringsaktör och åskådare blev rätt. Därför kunde jag inte godtyckligt

ta ett mediauttalande; i ett auktoritärt system som Kina hade ett sådant uttalande ju mycket väl ha kunnat vara en reflektion av en säkerhetisering som egentligen hade skett på annat håll, inom Partiet eller staten.

Jag kom dock tidigt till insikt om att det är mycket svårt att hitta förstahandskällor för säkerhetsiseringsprocesser i auktoritära system. Eftersom Kommunistpartiets inre är höljt i dunkel – precis som jag argumenterade i teorikapitlet – så finns det en fara att det vetenskapliga arbetet måste sluta innan det ens har hunnit börja, på grund av brist på empiriskt material. Jag löste detta problem genom att ta till vara på uttalanden som gjorts i en internationell kontext, då staten faktiskt måste göra ett publikt uttalande, och inte kan styra säkerhetsiseringen bakom kulisserna.

Samtidigt fann jag att mängden empiriskt material paradoxalt också är enormt, som när det kom till uttalanden gjorda av statens talesmän. Ofta gör man samma uttalanden flera gånger; förutom att ta upp en sak på agendan – vilket är svårt att säga exakt när detta sker för första gången – så kan man med de andra säkerhetsiseringstrådarna nästan bara ta den generella ”temperaturen” på vad en säkerhetsiseringsaktör anser. Åsikter verkar ändras väldigt långsamt.

Vuoris metod att dela in varje speech act i tre sekvenser gör att man som uppsatsskrivare ibland får gräva en hel del för att finna citat som passar på modellen – och det är ju inte riktigt en teori ska användas. Detta kan dock lösas om man inte är så strikt med Vuoris teoretiska ramverk som jag har varit här.

Har Vuori lyckats med bravaden att åstadkomma en conceptual travel av CS grundprinciper? Min bedömning är – trots kritiken ovan – att Vuori har gjort just detta. Vissa svårigheter att applicera teorin kan bero på det empiriska materialet. Om man skulle få tag på inre partidokument så skulle fallstudien kanske vara enklare att utföra. Jag hade till exempel från början planerat att studera artiklar i partitidskriften ”Sök Sanning” (求是), men kunde inte finna tillräckligt bra material för att kunna relatera dessa till en säkerhetisering av de Tre Onda Krafterna.

Jag vill slutligen argumentera för att det verkar som om Vuori har lyckats förbättra CS som teori, genom att göra den känsligare för aktörers och åskådares specifika krav på säkerhetsiseringsprocesser. Detta är dock inget som Vuori vär ensam om att göra anspråk på, eftersom han bygger sina antaganden på redan existerande teoretiska tankar inom språkteori. Han har dock, genom att utföra en lyckad conceptual travel, funnit ett större användningsområde för CS som stort, utan att ha urvattnat teorins grundprinciper. Det fjärde underlättande förhållandet som Vuori har identifierat – att forskaren måste ta hänsyn till de specifika villkor som är relaterade till om åskådarens förväntningar är uppfyllda eller inte – kan mycket väl appliceras på säkerhetsiseringsprocesser även i liberala demokratier och andra politiska system.

5 Referenslista

5.1 Tryckta källor

Barry Buzan, Ole Wæver, och Jaap de Wilde, *Security: A New Framework for Analysis* (1998) Boulder CO: Lynne Rienner Publishers

Vuori, Juha A. "Illocutionary Logic and Strands of Securitization: Applying the Theory of Securitization to the Study of Non-Democratic Political Orders" in *European Journal of International Relations* 2008:14 65

Cui Shunji och Li Jia "(De)securitizing frontier security in China: Beyond the positive and negative debate" in *Cooperation and Conflict* 2011 46:144

Charrett, Catherine, "A Critical Application of Securitization Theory: Overcoming the Normative Dilemma of Writing Security" (2009), Barcelona: Institut Català Internacional per la Pau

Barry Buzan och Ole Wæver, *Regions and Powers: The Structure of International Security* (2003), Cambridge University Press.

Cliff, Thomas, "The Partnership of Stability in Xinjiang: State–Society Interactions Following the July 2009 Unrest" (2012) in *The China Journal* 2012 68: 79

Peter Esaiasson, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Lena Wängnerud. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (2009), Stockholm: Nordstedts Juridik AB

Gladney, Dru, *China's Minorities on the Move: Selected Case Studies* (2003) New York: M.E Sharpe Inc.

Gladney, Dru, "The Chinese Program of Development and Control, 1978-2001" I Starr, S. Frederick (red.), *Xinjiang: China's Muslim Borderland* (2004) New York: M.E Sharpe, Inc.

Gladney, Dru, *Responses to Chinese Rule: Patterns of Cooperation and Opposition* (2004) I Starr, S. Frederick (red.), *Xinjiang: China's Muslim Borderland* (2004) New York: M.E Sharpe, Inc.

Kissingers, Henry, *On China* (2010) New York: Penguin Press

Millwall och Perdue, *Political and Cultural History of the Xinjiang Region through the Late Nineteenth Century* (2004) I Starr, S. Frederick (red.), *Xinjiang: China's Muslim Borderland* (2004) New York: M.E Sharpe, Inc.

Millwall och Tursun, *Political History and Strategies of Control, 1884-1978* (2004) I Starr, S. Frederick (red.), *Xinjiang: China's Muslim Borderland* (2004) New York: M.E Sharpe, Inc.

Yitzhak Shichor, *The Great Wall of Steel: Military and Strategy in Xinjiang* (2004) I Starr, S. Frederick (red.), *Xinjiang: China's Muslim Borderland* (2004) New York: M.E Sharpe, Inc.

5.2 Internetkällor

China Daily (2009) "Urumqi riot handled 'decisively, properly'", http://www.chinadaily.com.cn/china/2009-07/18/content_8444365.htm, hämtad 2012-12-24

BBC UK (2009) "Scores killed in China protests", <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/8135203.stm>, hämtad 2012-12-24

National Bureau of Statistics of China, <http://www.stats.gov.cn/english/statisticaldata/>, hämtad 2012-12-20

Wikipedia "China Western Development", http://en.wikipedia.org/wiki/China_Western_Development, hämtad 2012-12-20

Amnesty International, China report,
<http://www.amnesty.org/en/region/china>, hämtad 2012-12-20

U.S Department of State, Human Rights Report of 2011,
<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/>, hämtad 2012-12-20

Wikipedia, East Turkestan Islamic Movement,
http://en.wikipedia.org/wiki/East_Turkestan_Islamic_Movement, hämtad 2012-12-20

Shanghai Cooperation Organisation, "The Shanghai Convention on Combating Terrorism, Separatism and Extremism" (2009),
<http://www.sectsco.org/EN/show.asp?id=68> , hämtad 2012-12-20

Ministry of Foreign Affairs of People's Republic of China, "2001 年 9 月 18 日外交部发言人朱邦造在记者招待会上答记者问 – FM spokesman Zhu Bangzao answers of journalist's questions at press conference on 18 September 2001",
http://www.fmprc.gov.cn/mfa_chn/wjdt_611265/fyrbt_611275/t3612.shtml,
hämtad 2013-01-02

New China News Agency (Xinhua), "新疆首次披露“三股势力”六类主要恐怖活动案件 – The first time a document of the six main categories of the 'Three Deadly Forces' terrorism have been revealed" (2001),
<http://news.sina.com.cn/c/2001-12-10/416568.html>, hämtad 2013-01-04